Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20904 2500 EX Den Haag

Onderzoeksraad voor Veiligheid
T.a.v. de heer C.J.L. van Dam
Postbus 95404
2509CK Den Haag

Bestuurskern
Dir.Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
[redacted]

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/136632

Datum	23 mei 2023
Betreft	Rapport "Beknelling door sleepdraad met fatale afloop. Lessen uit het voorval aan boord van de sleepboot En Avant 7"

Geachte heer Van Dam,

Op 22 november 2022 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) het rapport "Beknelling door sleepdraad met fatale afloop. Lessen uit het voorval aan boord van de sleepboot En Avant 7" gepubliceerd. Aanleiding voor dit rapport was een dodelijk ongeval dat zich op 25 augustus 2021 heeft voorgedaan aan boord van de Nederlandse sleepboot En Avant 7.

Graag wil ik u bedanken voor uw rapport en de gedane aanbevelingen. Ik acht het van groot belang dat ongevallen als deze goed worden onderzocht, zodat lering getrokken kan worden uit wat zich heeft voorgedaan.
In deze brief informeer ik u over de acties die genomen zijn en de wijze waarop ik voornemens ben de aan mij gedane aanbeveling uit te voeren.

In het rapport worden 4 aanbevelingen gedaan, waarvan drie gericht zijn aan de betrokken rederij en één aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Deze laatste luidt als volgt:

"Zorg voor duidelijke normenkaders en eisen aan scheepsspecifieke opleidings- en trainingsdoelstellingen voor een sleepbootkapitein die op de Nederlandse binnenwateren werkzaamheden verricht."

Reactie
Het zorgen voor de door u aanbevolen duidelijke normenkaders en eisen op dit terrein kan op verschillende manieren worden opgepakt.
Bij een aan de overheid gerichte aanbeveling is regelgeving daarbij vaak het eerste waaraan gedacht wordt. Zoals u in uw rapport aangeeft zijn echter in 2002 de specifieke opleidingen tot sleepbootkapitein uit de zeevaartwetgeving geschrapt. Destijds is een aanzienlijke vereenvoudiging van het systeem van vaarbevoegdheden doorgevoerd, waarbij de opleiding van de bemanning ten minste dient te voldoen aan de van toepassing zijnde internationale eisen. Uitgangspunt is dat de reder moet zorgdragen voor een toereikende en gekwalificeerde bemanning. Daarbij is de verantwoordelijkheid om bemanning op

Bestuurskern
Dir.Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/136632

te leiden in verdergaande specialisaties, aanvullend op de internationale eisen, primair bij de rederijen belegd.
Het nu opnieuw opnemen van wettelijke voorschriften inzake een aanvullende opleiding tot sleepbootkapitein, die op de Nederlandse binnenwateren werkzaamheden verricht, heeft niet mijn voorkeur. Dit zal in de praktijk ook moeilijk te realiseren zijn gelet de grote variëteit aan werkzaamheden die met dit type van vaartuigen worden uitgevoerd. Dit heeft ook te maken met de specifieke kenmerken, de vaart en gebruik van een sleepboot waarbij de reder keuzes maakt die betrekking hebben op de certificering en bemanning van het schip. Daarbij zijn ook verschillende regelgevingskaders van toepassing, mede afhankelijk van de keuzes die de reder maakt. Voor de binnenvaart geldt dat inmiddels de Richtlijn beroepskwalificaties voor de binnenvaart geldt, waarbij geharmoniseerde eisen aan het Kwalificatiecertificaat schipper zijn ingevoerd. Voor de zeevaart geldt dat in de regelgeving uitvoering wordt gegeven aan het Internationaal Verdrag betreffende de normen inzake opleiding, diplomering en wachtdienst voor de handelsvaart (STCW-verdrag)

In uw rapport stelt u vast dat de betreffende rederij wel interne opleidingsmogelijkheden kent, maar dat er geen sprake is van een vastgesteld opleidingstraject voor sleepbootkapitein.
Ik ben daarom in gesprek gegaan met Koninklijke Binnenvaart Nederland (KBN), de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders (KVNR) en vertegenwoordigers van sleepbootbedrijven en heb hen verzocht de mogelijkheden te onderzoeken om een normenkader te ontwikkelen dat door de branche zelf wordt opgesteld. Dit moet leiden tot een vastgesteld intern opleidingstraject waaraan de sector zich committeert.
Uit de gesprekken is gebleken dat alle bedrijven die actief zijn in het segment Havensleepdiensten een intern opleidingsplan hebben. Deze plannen blijken in de praktijk een aantal gemeenschappelijke elementen te bevatten. De sector heeft aangegeven deze gemeenschappelijke elementen vast te gaan leggen in een normenkader, waaraan elke sleepdienst zich zou moeten committeren en waaraan dus elke opleiding tot sleepbootkapitein zou moeten voldoen. Daarbij richt de sector zich met name op het op veilige en efficiënte wijze verlenen van havenassistenties door sleepboten.
De elementen die in elk geval in dit normenkader zullen worden opgenomen hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- Communicatie: o.a. het op eenduidige wijze communiceren, zowel aan boord van de sleepboot als met alle partijen die betrokken zijn bij een assistentie.
- Lokale kennis: kennis van de topografie, lokale omstandigheden, lokale terminologie, lokale gebruiken en werkwijzen.
- Kennis schip: kennis en beheersing van de sleepboot onder alle omstandigheden, te onderscheiden in manoeuvreren en het verlenen van assistentie.

Het door de sector op te stellen normenkader is momenteel in ontwikkeling. Het streven van de sector is dit normenkader uiterlijk op 1 oktober a.s. vast te stellen. Zodra dit normenkader beschikbaar is wordt u geïnformeerd hierover.

Ik heb er vertrouwen in dat dit initiatief van de sector bij zal dragen aan een eenduidig normenkader en pakket van eisen voor de aanvullende opleiding tot sleepbootkapitein en dat daarmee aan uw aanbeveling recht wordt gedaan.

Bestuurskern
Dir.Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/136632

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers